

**ŠOLSKO TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2012/2013**

Z BESEDAMI IN MED NJIMI

- 1. in 2. letnik – gimnazijski programi**
1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

Dušan Čater: Džehenem

NAVODILA ZA PISANJE RAZLAGALNEGA SPISA

Čas pisanja: 90 minut

**»PEKEL JE GLOBALNA ZADEVA. ZEMELJSKA ...
TUZEMELJSKA! MAH!«**

- »Vi pa niste od tukaj,« je bolj rekel kot vprašal.
»E moj mali, di si, tu si,« je rekel stari.
»Jap,« je rekel Sejo. »Kjer si, tam si.«

(Dušan Čater, Džehenem, str. 26.)

Predstavite zgradbo in slog romana Dušana Čatra Džehenem.

Komentirajte navedek v naslovu in primerjajte usode književnih oseb. Kako se soočajo z življenjem v Sloveniji, kako jih okolica sprejema in kako premagujejo konfliktna situacije?

Svoje ugotovitve ponazorite in utemeljite s primeri iz dveh zgodb, ki sta vas najbolj nagovorili, in pojasnite, zakaj ste se odločili za ti dve zgodbi.

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

**PODROČNO TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2012/2013**

**1. in 2. letnik – gimnazijski programi
1. in 2. letnik – srednji strokovni programi**

Dušan Čater, Džehenem

Ta obrazec po tekmovalstvu vstavi v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujete od spisa, da ne pride do zamenjave.

IME IN PRIIMEK TEKMOVALCA (ali šifra): _____

Ime in priimek prvega ocenjevalca: _____

Ime in priimek drugega ocenjevalca: _____

DOSEŽENE TOČKE: A: _____ B: _____ C: _____ Č: _____

Kriterij	1. ocenjevalec	2. ocenjevalec	Končna ocena
A Razumevanje – do 20 t			
Razlaga: o soočanju oseb z življenjem v Sloveniji – do 4 t			
Razlaga: kako jih sprejema okolica – do 4 t			
Razlaga: o premagovanju konfliktnih situacij – do 4 t			
Primerjava njihovih usod – do 4 t			
Komentar navedka iz naslova – do 4 t			
SKUPAJ A			

B Uporaba književnega znanja – do 10 t			
Poznavanje avtorja in njegovega dela – do 2 t			
Predstavitev zgradbe romana in sloga – do 4 t			
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 4 t			
SKUPAJ B			

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t			
Predstavitev in utemeljitev izbora dveh zgodb ter predstavitev lastnega doživljanja in mnenja o naslovnem citatu – do 6 t			
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 4 t			
SKUPAJ C			

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t			
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t			
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t			
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t			
SKUPAJ Č			

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Predsednik področne komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

Dušan Čater: Džehenem

1. in 2. letnik – gimnazijski programi
1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

A Razumevanje književnega besedila – do 20 točk

Tekmovalec/tekmovalka razloži, pojasni, predstavi, ponazori:

- kako se osebe soočajo z življenjem v Sloveniji – **do 4 točke:**

za ustrezno, nazorno, natančno, zaokroženo in smiselno razlago (in ponazoritev iz dveh poljubno izbranih zgodb): glavne pripovedne osebe, ki so Neslovenci, živijo s Slovencem/Slovenko in se poskušajo vživeti, postati del novega okolja in kulture ... (npr. taksist Sejo, priseljenec iz Bosne/upokojeni natak Ivan iz Dalmacije/plesalka Nadja iz Moldavije/posvojenec s Tajske Long Vabal – (duhovnik) Marcel/Sprevodnik Dragi iz Makedonije/umetnica Taria s Finske) prejme po 2 točki, za predstavitev (samo obnavljanje) brez razlage ali pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk;

- kako jih sprejema okolica – **do 4 točke:**

za ustrezno, smiselno, celovito in poglobljeno razlago sprejetosti oseb (in ponazoritev iz dveh poljubno izbranih zgodb): vse osebe pri tem doživljajo neprijetne, ponižujoče situacije, v katerih ne morejo živeti dostojanstveno, človeka vredno življenje ... (npr. Sejo v stiku s svakom/Ivan s svojima otrokoma in z ženo/Tanjo/Ivan v odnosu z zvodnikom, možem Tonetom in tastom/Marcel v odnosu s svojimi krušnimi starši in starimi starši/Dragi v odnosu do žene in njene družine/Taria v odnosu z Daro) prejme po 2 točki; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk;

- kako premagujejo konfliktno situacijo – **do 4 točke:**

za ustrezno, smiselno, celovito in poglobljeno razlago premagovanja konfliktnih situacij (in ponazoritev iz dveh poljubno izbranih zgodb): osebe različno premagujejo konflikte – eni so nemočni, sprijaznjeni, eni se prilagajajo, drugi jih zavračajo, se (ne)uspešno upirajo (npr. Denisa in Ivan se zatekajo v (idealizirano) preteklost, k svoji kulturi/Dragi se upre s poskusom posilstva/Nadjina nemoč in vdano prilagajanje/Tariina odselitev, premikanje) prejme po 2 točki; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk;

- primerja njihove usode – **do 4 točke:**

za ustrezno, smiselno, celovito in poglobljeno (navzkrižno) primerjavo ter ugotovitev, v čem so si usode literarnih junakov podobne (v skladu z izbranimi zgodbama po navedbah zgoraj) prejme do 4 točke; za pomanjkljivejši zapis oziroma samo za navajanje podobnosti usod se odšteje ustrezno število točk;

- komentira navedek v naslovu – **do 4 točke:**

za ustrezen, smiselno, celovit in poglobljen komentar in mnenje o navedku iz naslova ter navezavo na roman prejme do 4 točke; za pomanjkljivejši zapis oziroma samo za navajanje podobnosti usod se odšteje ustrezno število točk.

B Uporaba književnega znanja – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- pozna življenje in delo Dušana Čatra – **do 2 točki:**

v spisu pokaže poznavanje ključnih podatkov o življenju in delu avtorja romana; za ustrezno navedene podatke prejme 2 točki, za pomanjkljive ali napačne podatke oziroma za nepoznavanje se odšteje ustrezno število točk;

- predstavi zgradbo in slog – **do 4 točke:**

za natančno, zaokroženo in poglobljeno predstavitev zgradbe in sloga romana: omnibusovska struktura, prepletenost in povezanost zgodb, »skupne« književne osebe in prostor, humornost, ironija ... prejme do 4 točke; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk;

- v spisu uporablja literarnoteoretične izraze in literarnovedne pojme – **do 4 točke:**

za ustrezno, dosledno in natančno rabo literarnoteoretičnih izrazov in literarnovednih pojmov prejme do 4 točke; za neustrezno, nedosledno in manj natančno rabo teh izrazov in pojmov se odšteje ustrezno število točk.

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- ob razlagi utemelji izbor dveh zgodb ter izrazi svoje mnenje o navedku iz naslova in predstavi lastno doživljanje (aktualizacija) – **do 6 točk:**

za jasno, temeljito in poglobljeno utemeljitev izbora zgodb prejme 4 točke; za prepričljivo izraženo mnenje in jasno ter smiselno izraženo doživljanje o naslovnem citatu prejme 2 točki; za posplošene, enostavnejše, nejasne, ali pomanjkljive zapise se odšteje ustrezno število točk;

- piše izvirno in ustvarjalno – **do 4 točke:**

svojo izvirnost in ustvarjalnost dokaže z nepričakovanim, zanimivim in prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih spisov (npr. argumentirano zagovarja drugačno tezo od pričakovane, se izvirno naveže na kakšno drugo delo s podobno problematiko ipd.).

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka za ustrezno zgradbo svojega spisa prejme največ **3 točke:**

3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo

2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno

1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo

0 t – besedilo ni členjeno, ni koherentno

Tekmovalec/tekmovalka za pravopisno in jezikovno pravilnost svojega spisa prejme največ **4 točke**:

4 t – za slovnično in pravopisno pravilno besedilo le z manjšimi napakami

3 t – za večinoma slovnično in pravopisno pravilno besedilo, ponekod so manjše napake, ki se ne ponavljajo

2 t – za slovnično in pravopisno delno pravilno besedilo, ki vsebuje več raznovrstnih napak, vendar se te ne ponavljajo

1 t – za več raznovrstnih slovničnih in pravopisnih napak, ki se ponavljajo

0 t – za zelo pogoste in raznovrstne slovnične ter pravopisne napake

Tekmovalec/tekmovalka za slogovno ustreznost svojega spisa prejme največ **3 točke**:

3 t – za slogovno ustrezno besedilo z bogatim besediščem in le z manjšimi napakami

2 t – za večinoma slogovno ustrezno besedilo z manjšimi napakami, ki se ne ponavljajo

1 t – za slogovno slabo besedilo, ki vsebuje veliko napak

0 t – za slogovno zelo šibko besedilo z veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo

Članicam in članom področnih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju razlagalnih spisov.